



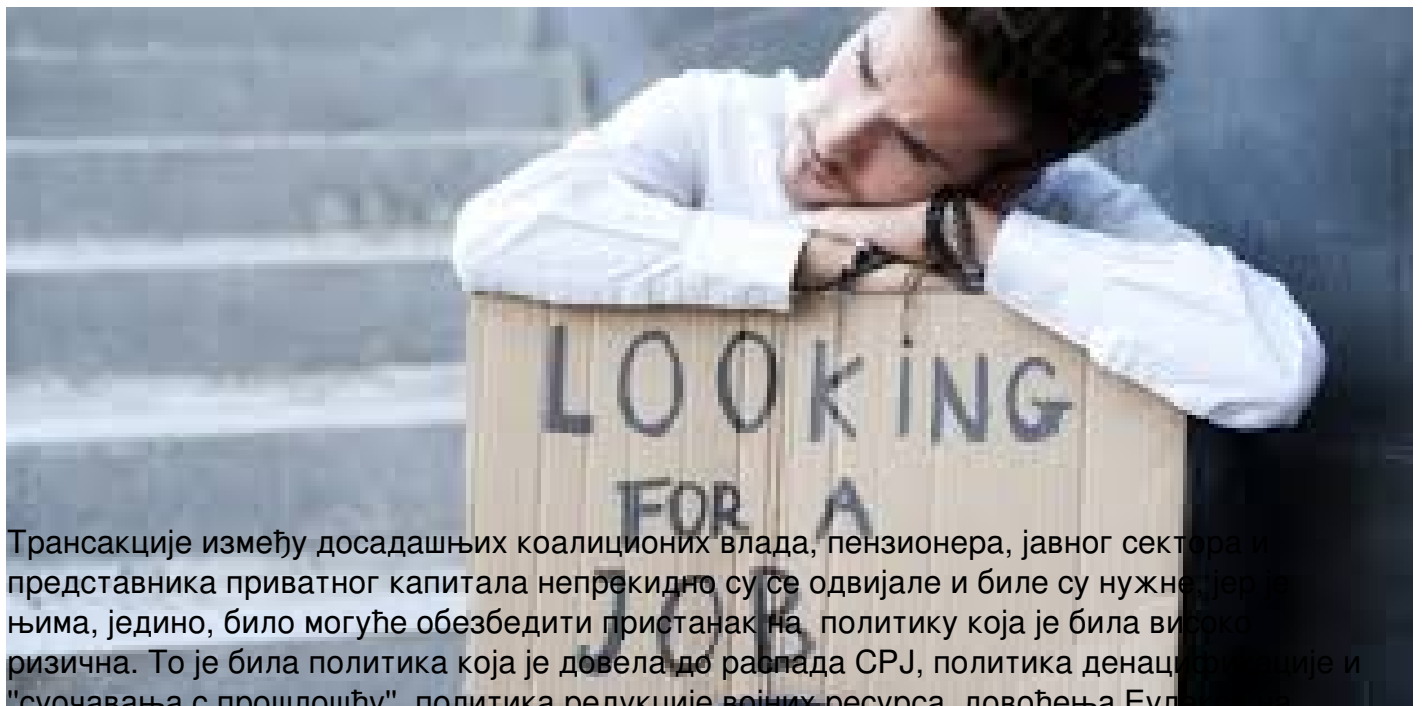
Иако је један од наших највећих проблема, већ дуже време, висока стопа незапослености, о њој се скоро уопште није ни говорило. Претходних година биле су актуелне све могуће теме: права ЛГТБ заједнице, права мањина, етнички односи у региону, "завере" тајних друштава, стандард просветних радника, запослених у полицији и војсци, здравствених радника, пензионери, итд, итд. За све то време, стопа незапослености константно је расла у Србији, а сама структура незапослених постала је све сложенија и хетерогенија. Незапосленост у Србији није само незапосленост младих, то није само незапосленост оних који су после приватизације остали без посла, нити је то незапосленост само НКВ и КВ радника и оних који су без посла остали после пљачкашке приватизације. Данас се у структури незапослених налази читав низ подкатегија. Ту су и млади, али и људи у средњој доби, као и они којима недостаје неколико година до пензије, и необразовани, али и магистри и доктори наука, ту су дипломирани професори друштвених и хуманистичких наука, али и математичари, физичари и хемичари, лекари итд.

Избори се добијају на обећањима о инвестицијама и "200.000" нових радних места. Само неколико дана после избора ова обећања се заборављају, што је и логично јер суштинска подршка незапослених (који се неорганизовани, нико их не заступа, хетерогени) свим досадашњим владама није ни била битна. Досадашње коалиционе владе-састављене од више политичких странака, подршку и пристанак на политику коју су водиле обезбеђивале, између осталог, и кроз преговарање (трансакције) са пензионерима, запосленима у јавном сектору (који су опет, углавном, страначки кадар-што значи да влада преговара сама са собом), предузетницима, и представницима крупног капитала.

Краткорочно, када обезбеди спољну подршку, и унутрашњу од стране релевантних делова гласачког тела (пензионери, јавни сектор, приватни предузетници, представници

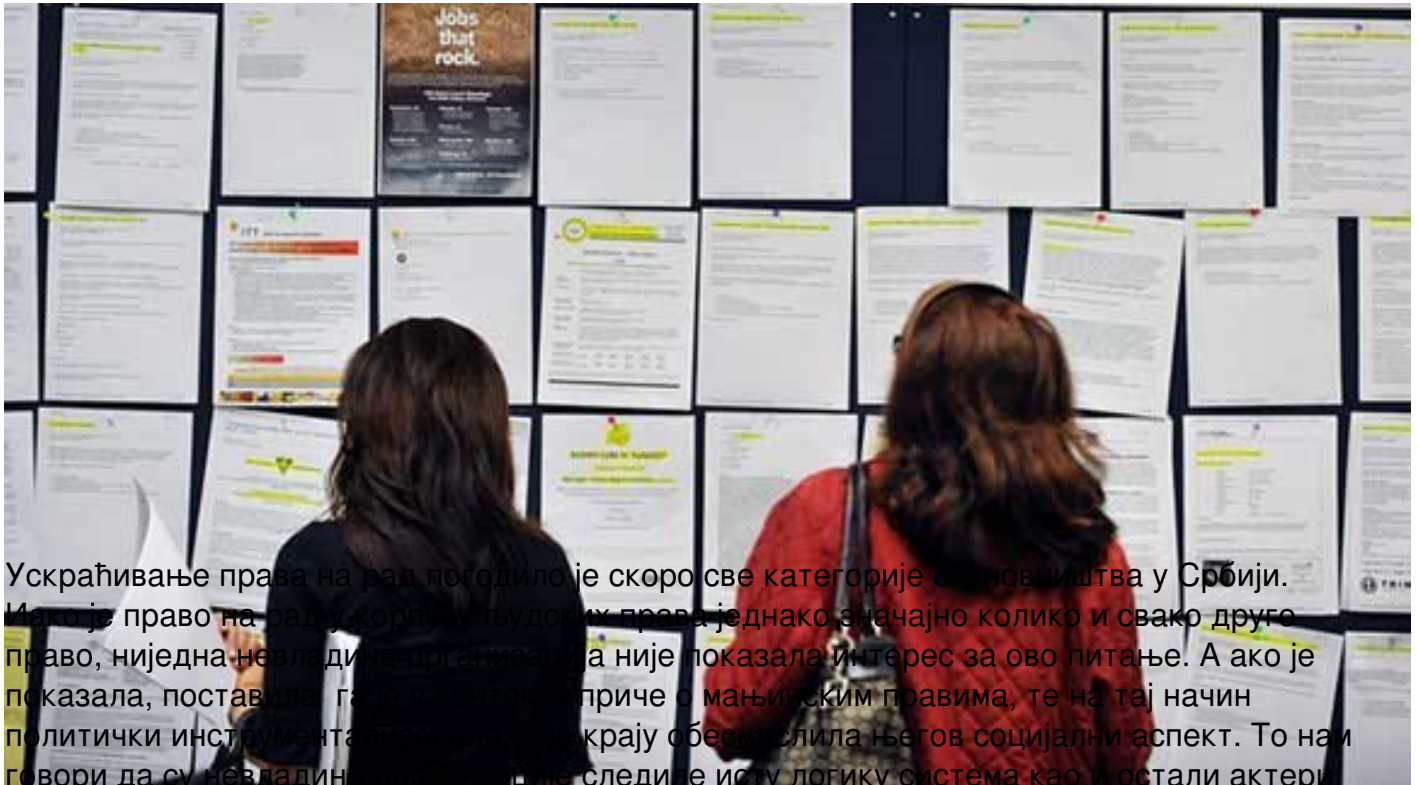
крупног капитала) владин опстанак није под знаком питања. Социјално незадовољство оног дела гласачког тела које чине незапослени се лако контролише. А та контрола, најчешће се остварује, креирањем псевдокритичких зона и псевдоалтернативних странака, организација, покрета кроз које се артикулише и преобликује социјално незадовољство.

Политичке странке, иначе, код нас, на државу и друштво гледају кроз призму сопствених интереса, следствено томе уколико уопште мисле о запослености и незапослености, то се односи искључиво на сопствене чланове. Свака политичка странка, која је до сада учествовала у конституисању неке од претходних коалиционих влада запошљавала је сопствене чланове. Плус ужа и шира фамилија. Тако смо добили јавни сектор који је скоро изједначен са странкама, односно, у којем се налазе управо чланови оних странака које су у Србији све, након 2000. године, учествовале у коалиционим властима, било на републичком, покрајинском или локалном нивоу. У оваквој ситуацији, влада, као што је то већ речено, има аутоматску подршку за сваки, било унутарполитички или спољнополитички потез. Подршка изостаје, или она би изостала искључиво уколико би финансијски интерес јавног сектора био угрожен-на пример: пад плата или отпуштање вишка запослених у јавном сектору.



Трансакције између досадашњих коалиционих влада, пензионера, јавног сектора и представника приватног капитала непрекидно су се одвијале и биле су нужне јер њима, једино, било могуће обезбедити пристанак на политику која је била високо материјално оријентисана. То је била политика која је довела до распада СРЈ, политика денационализације и "суочавања с прошлoшћу", политика редукције војних ресурса, довођења Еуроскопа на Косово, политика распродаје свих ресурса, и репродуковања привилегованог социјалног положаја, једне исте, непромењене политичке класе. То је, такође, била политика која је нужно произвела високу стопу незапослености. Раст плата у јавном сектору и раст пензија, посебно после 2007. године, пропаст приватног предузетништва, распродаја индустријских ресурса, повећање јавног дуга, закон о раду из 2005. године

који је штитио један привилеговани слој, блокирали су могућност отварања нових радних места и запошљавања радно способног становништва, независно од њихове квалификације и старосне доби у којој се налазе, као и родне или верске и етничке припадности. Након 2008. године, када је завршен највећи број приватизација, а новац добијен од приватизација није инвестиран у покретање привреде и стварање нових радних места, него је одлазио у јавну потрошњу, редукција стопе незапослености била је немогућа.



Ускраћивање права на рад погодило је скоро све категорије становништва у Србији. Иако је право на рад у српском људских права једнако значајно колико и свако друго право, ниједна невладин организација није показала интерес за ово питање. А ако је показала, поставила га је ван контекста приче о мањинским правима, те на тај начин политички инструментализовала, на крају обесмислила његов социјални аспект. То нам говори да су невладине организације следиле исту логику система као и остали актери политике у Србији.

Стопа незапослености је изузетно важан индикатор стања у којем се друштво налази. Може се говорити о читавом низу узрока који генеришу високу незапосленост, односно, структурални поремећај на тржишту рада између понуде радне снаге и потражње за радном снагом. Такође, незапосленост производи читав низ негативних, не само економских, него и социјалних, социјално-психолошких, демографских последица. Висока незапосленост је генератор социјалног незадовољства. Што је стопа незапослености виша, то је већа вероватноћа социјалних немира и протеста (који су у савременим друштвима углавном обавештајно контролисани и политички експлоатисани), пораста свих облика насиља, као и криминализације друштва, затим суицида, интензификације емиграционих таласа итд.. Ма колико овај проблем покушавао да се игнорише, а пажња преусмери на сурогат теме, висока незапосленост указује на дубоки поремећај у друштву и остаје претња друштву.



Са психолошког аспекта, незапосленост је један од узрока стреса, анксиозности, депресије, нервозе, сниженог самопоуздања и осећања безнађа. Које ће психолошке последице произвести незапосленост код људи, као и сами бројеви њихови, које незапослени доживљавају у процесу тражења посла, зависи од читавог низа фактора. Већина истраживања показују да су негативне психолошке последице и промене услед незапослености присутније код оних који припадају категорији средње доби, него код људи који припадају категорији младих. Затим, оне су веће у друштвима која не показују социјалну одговорност и која су индиферентна према овом проблему, те саму незапосленост као феномен објашњавају индивидуалном лењошћу.

пробирљивошћу, неспособношћу, тежећи на тај начин да сакрију структуралне узроке незапослености и одговорност саме државе и државних институција у којима се дефинише и спроводи економска, али и социјална политика. Могуће је претпоставити, такође, да су психолошке последице незапослености негативније код оних појединаца код којих управо рад и струка представљају битну одредницу њиховог персоналног идентитета.

## О незапослености

Пише: Лорна Штрбац  
уторак, 05 август 2014 10:02





## О незапослености

Пише: Лорна Штрбац  
уторак, 05 август 2014 10:02

Регион	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Свет	5.3	2.7	-0.4	5.2	3.9	3.2	2.9
Развијене економије и ЕУ	2.6	0.1	-3.6	2.6	1.6	1.4	1.0
Централна и Југоисточна Европа	7.9	4.3	-5.9	5.8	5.6	3.0	2.5
Источна Азија	12.1	7.9	7.1	9.9	8.3	6.6	6.7
Југоисточна Азија	6.6	4.5	1.7	7.6	4.7	5.7	4.9

Извор: БИП у процентима од 2007. године до 2013. године

Регион	2014	2015	2016	2017	2018
Свет	3.6	4.0	4.1	4.1	4.1
Развијене економије и ЕУ	1.9	2.4	2.5	2.5	2.4
Централна и Југоисточна Европа	3.3	3.9	3.9	3.9	3.9
Источна Азија	6.6	6.5	6.5	6.5	6.5
Југоисточна Азија	5.3	5.6	5.4	5.5	5.5

Регион	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018.
Свет	5.5	5.6	6.2	6.1	6.0	6.0	6.0	6.1	6.1	6.1	6.1	6.0
Развијене економије и Европска Унија	5.8	6.1	8.4	8.8	8.4	8.6	8.6	8.6	8.4	8.2	8.0	7.9
Централна и Југоисточна Европа (изван ЕУ) и земље комонвелта	8.2	8.1	9.9	9.2	8.5	8.0	8.2	8.3	8.2	8.2	8.2	8.1
Источна Азија	3.8	4.3	4.4	4.2	4.3	4.4	4.5	4.7	4.8	4.9	4.9	5.0
Југоисточна Азија и Пацифик	3.5	3.2	3.1	4.9	4.4	4.1	4.2	4.3	4.3	4.3	4.3	4.4
Јужна Азија	4.1	4.1	4.2	3.8	3.8	3.9	4.0	4.0	4.1	4.1	4.1	4.1
Латинска Америка и Кариби	6.9	6.5	7.5	7.3	6.7	6.6	6.5	6.5	6.5	6.5	6.4	6.4
Блиски Исток	10.2	10.1	10.3	11.1	10.8	10.9	10.9	11.0	10.9	10.8	10.8	10.7
Северна Африка	11.1	10.5	10.6	10.4	11.8	12.1	12.2	12.2	12.1	12.1	12.1	12.0
Субсахарска Африка	7.5	7.7	7.7	7.6	7.6	7.6	7.6	7.6	7.5	7.5	7.5	7.5

## О незапослености

Пише: Лорна Штрбац  
уторак, 05 август 2014 10:02

---





## О незапослености

Пише: Лорна Штрбац  
уторак, 05 август 2014 10:02

	2013/ 7	2013/ 8	2013/ 9	2013/ 10	2013/ 11	2013/ 12	2014/ 1	2014/ 2	2014/ 3	2014/ 4
<i>Евро зона-18 земаља</i>	11.9	12.0	12.0	11.9	11.9	11.8	11.8	11.7	11.7	11.6
<i>ЕУ-28</i>	10.8	10.8	10.8	10.7	10.7	10.6	10.6	10.5	10.4	10.4
<i>Белгија</i>	8.5	8.5	8.5	8.5	8.5	8.4	8.4	8.4	8.4	8.5
<i>Бугарска</i>	12.8	12.7	12.8	13.0	12.9	12.8	12.5	12.2	12.1	11.9
<i>Чешка</i>	6.9	7.0	6.9	6.7	6.8	6.7	6.7	6.6	6.6	6.4
<i>Данска</i>	7.0	7.2	6.9	6.9	6.8	7.1	7.0	6.9	6.5	6.5
<i>Немачка</i>	5.3	5.3	5.2	5.2	5.2	5.2	5.2	5.2	5.2	5.1
<i>Естонија</i>	8.1	8.2	8.5	8.7	8.8	8.4	8.2	7.8	7.7	7.9
<i>Ирска</i>	13.1	12.8	12.6	12.3	12.2	12.0	12.1	12.1	12.0	11.9
<i>Грчка</i>	27.8	27.7	27.9	27.7	27.7	27.2	26.9	26.9	26.8	
<i>Шпанија</i>	26.2	26.1	26.0	26.0	25.8	25.6	25.5	25.3	25.3	25.1
<i>Француска</i>	10.3	10.2	10.2	10.2	10.2	10.2	10.2	10.2	10.2	10.1
<i>Хрватска</i>	17.5	17.7	17.7	17.6	17.4	17.2	17.4	17.3	17.1	16.6
<i>Италија</i>	12.1	12.3	12.5	12.4	12.7	12.5	12.7	12.7	12.6	12.5
<i>Кипар</i>	16.1	16.5	16.6	16.7	16.6	16.5	16.7	16.7	16.9	16.5
<i>Латвија</i>	11.7	11.7	11.7	11.5	11.5	11.5	11.4	11.4	11.4	11.4





## О незапослености

Пише: Лорна Штрбац  
уторак, 05 август 2014 10:02

---

